Нестеренко Інна Борисівна.

Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини.

Модернізація змісту вищої освіти Польщі за умов Європейської інтеграції

Розвиток вищої освіти сучасної Європи та інших регіонів світу в значній мірі обумовлений Болонським процесом, метою якого є створення загальноєвропейського освітнього і наукового простору на основі розроблення єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти та науки, що сприятиме співробітництву між вищими навчальними закладами Європи, мобільності викладацького складу та студентів.

В умовах створення єдиного європейського освітнього простору зарубіжний досвід становлення освітніх систем є надзвичайно корисним джерелом інформації для визначення провідних напрямів реформування національної системи вищої освіти [1, с.138].

Досвід Польщі вважаємо цінним для України, так як будучи країною-членом Болонського процесу, Польща активно працює над вирішенням поставлених завдань, а саме над реформуванням та модернізацією змісту вищої освіти, що веде до зміни освітніх програм, ведення необхідних інституційних перетворень у вищих навчальних закладах.

Ці реформи дозволять організувати таку підготовку фахівців, яка повністю відповідатиме запитам ринку праці та буде здатна прогнозувати його розвиток, готуватиме до життя активних громадян демократичного суспільства, виокремлюватиме такі наукових та освітніх пріоритетів, які могли б забезпечити якісну підготовку фахівців, а також дати змогу вищим навчальним закладам максимально реалізувати свій індивідуальний потенціал, котрий відповідає високим вимогам Європейської системи знань.

Однією із реформ є запровадження кваліфікаційних рамок до змісту освіти, що являється чи не найважливішою освітньою новацією сьогодення, яка охоплює всі структури кваліфікацій трьох циклів вищої освіти: бакалавр, магістр, доктор.

Запровадження кваліфікаційних рамок до вищої освіти Польщі стало можливим із введенням 18 березня 2011 року оновленої версії «Закону про вищу освіту», котра власне і ввела нове поняття «рамки кваліфікацій» до змісту вищої освіти, які вносять суттєві зміни до методики проектування навчальних програм.

Про потребу провести таку реформу в Польщі почали говорити ще в 2008 році. Ініціатором «великих змін» стала новопризначена пані міністр науки та вищої освіти Барбара Кудрицька. Вона зазначала, що задля забезпечення конкурентоздатності трудових ресурсів, а також необхідності постійного вдосконалення, втілюючи принцип «навчання протягом життя» Польща активно працює над запровадженням власних кваліфікаційних рамок до вищих навчальних закладів, котрі узгоджуються з Рамками кваліфікацій Європейського простору вищої освіти [2].

У контексті введення нових правових урегулювань, перед науковцями постає багато питань, котрі стосуються змісту вищої освіти, ключовими серед яких є проектування програм навчання згідно з новими правилами, визначення результатів навчання для програм та предметів/модулів, а також внутрішня система забезпечення якості навчання. Всі ці проблеми розглядалися під час болонського семінару «Завдання для навчального закладу, котрі виникають із актуальних правових урегулювань, що стосуються Державних рамок кваліфікацій для вищої освіти, система забезпечення якості навчання». Семінар відбувався 26 січня 2012 року у Вищій Радомівській школі суспільних та технічних наук [3].

Відомий польський науковець, експерт болонського процесу, доктор габілітований Томаш Сариуш-Вольські (Tomasz Saryusz-Wolski), під час болонського семінару «Запровадження навчальних програм, опрацьованих на основі Державних рамок кваліфікацій для вищої освіти», котрий відбувся 11 грудня 2012 року у Познані (Університет імені Адама Міцкевича), порушував питання інструментів, необхідних для проектування навчальних

програм, розроблених у відповідності цілям національної рамки кваліфікацій вищої освіти [4].

Експерт зазначав, що порівняно з традиційним, розроблення нового підходу до проектування програми навчання (базованого на результатах навчання) сьогодні є чинником великих змін у змісті вищої освіти Польщі.

Отже, можна зробити висновок, що Польща модернізуючи зміст вищої освіти, робиить великий крок вперед. Сьогодні перед навчальними закладами стоїть завдання – розпочати процес перебудови навчальних програм, базованих на результатах навчання. Такий процес передбачає запровадження нової концепції навчання, в якій результати є віссю побудови цілої навчальної системи, враховуючи нові вимоги до організації навчального процесу, а також пов'язаної з ним документації.

Література

1. Кучай Т. Професійна освіта Бельгії в умовах Євроінтеграції / Т. Кучай // Порівняльна професійна педагогіка: наук. Журнал/ голов. ред. Н.М. Бідюк. – К.; Хмельницький: ХНУ, 2011. – Вип. 2. – 201с.
2. Barbara Kudrycka o ustawie o szkolnictwie. Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=tkDz5nJHwX4. 17.02.2011.
3. Seminarium Bolońskie. Режим доступу: http://www.krasp.org.pl/pliki/75046a2471ee446bff14b36510c17afe.pdf.
4. Saryusz-Wolski T. Narzędzia niezbędne we wdrażaniu programów kształcenia opracowanych zgodnie z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego./ T. Saryusz-Wolski. // Режим доступу: http://ekspercibolonscy.org.pl/sites/ekspercibolonscy.org.pl/files/program_final_111212_5.pdf.